

**การชำระเงิน
ตามสัญญาซื้อขายระหว่างประเทศ**

ธรรมนุญ พิทยาภรณ์

24 มิถุนายน 2560

ประเด็นที่คู่สัญญาตกลงกันในการชำระเงิน ตามสัญญาซื้อขายระหว่างประเทศ

- กำหนดเวลาในการชำระเงิน
- วิธีการในการชำระเงิน
- สถานที่ที่จะชำระเงิน
- สกุลของเงินที่จะชำระ

วิธีการในการชำระเงิน ตามสัญญาซื้อขายระหว่างประเทศ

- การชำระเงินล่วงหน้า
- การเปิดบัญชี
- การใช้ตั๋วแลกเงิน⁺
- การเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต
- อื่นๆ

การชำระเงินสดล่วงหน้า (Advance Payment)

- ผู้ซื้อชำระเงินก่อนได้รับสินค้า
- ผู้ซื้อรับความเสี่ยงที่ผู้ขายไม่ส่งสินค้าให้ตามจำนวน
คุณภาพ หรือระยะเวลาที่ตกลง
- อำนาจต่อรอง : สินค้าหายาก

การเปิดบัญชี (Open Account)

- ผู้ขายส่งสินค้าให้ผู้ซื้อก่อนโดยมีการทำบัญชีค่าสินค้าที่ยังไม่ได้ชำระไว้
- ผู้ซื้อชำระเงินให้แก่ผู้ขายในภายหลัง เช่น 1 เดือนนับแต่วันที่ได้รับสินค้า

- ผู้ขายรับความเสี่ยงที่ผู้ซื้อจะไม่ชำระเงินค่าสินค้าตามจำนวนหรือระยะเวลาที่ตกลง
- กรณีที่ผู้ซื้อมีความน่าเชื่อถือ มีเครดิตดี
- กรณีที่มีการฝากขายสินค้า

การใช้ตั๋วแลกเงิน (Bill of Exchange)

- ป.พ.พ. มาตรา 908 บัญญัติว่า “อันว่าตั๋วแลกเงินนั้น คือ หนังสือตราสารซึ่งบุคคลหนึ่ง เรียกว่าผู้สั่งจ่าย สั่งบุคคลอีกคนหนึ่ง เรียกว่าผู้จ่าย ให้ใช้เงินจำนวนหนึ่งแก่บุคคลหนึ่ง หรือให้ใช้ตามคำสั่งของบุคคลคนหนึ่งซึ่งเรียกว่าผู้รับเงิน”
- ผู้สั่งจ่าย = ผู้ขาย/ผู้ส่งออก
- ผู้จ่าย = ผู้ซื้อ/ผู้นำเข้า
- ผู้รับเงิน = ผู้ขาย/ตัวแทนของผู้ขาย (ธนาคารผู้เรียกเก็บ)

- ประเภทของตั๋วแลกเงิน⁺

- ประเภทที่ไม่ต้องมีเอกสารประกอบ (Clean Bill)

- ประเภทที่ต้องมีเอกสารประกอบ (Documentary Bill)

⁺ตัวแลกเงินประเภทที่ต้องมีเอกสารประกอบ

- นิยมใช้ในการซื้อขายสินค้าระหว่างประเทศ
- ผู้ขายส่งสินค้าลงเรือไปให้ผู้ซื้อ ผู้ขายออกตัวแลกเงิน+เอกสารการขนส่งสินค้า (Shipping Documents) ให้แก่ธนาคารตัวแทนในประเทศของผู้ขาย
- ธนาคารตัวแทนในประเทศของผู้ขายส่งเอกสารดังกล่าวให้ธนาคารตัวแทนในประเทศผู้ซื้อ

- ธนาคารตัวแทนในประเทศผู้ซื้อ ส่งตัวแลกเงินให้แก่ผู้ซื้อ
- ก. ผู้ซื้อชำระเงินแก่ธนาคารตัวแทนในประเทศผู้ซื้อทันที ในกรณีที่เป็นตัวแลกเงินชนิดส่งจ่ายเมื่อได้เห็น
- ข. ผู้ซื้อรับรองตัวแลกเงิน ในกรณีที่เป็นตัวแลกเงินชนิดที่มี กำหนดเวลา

- ธนาคารตัวแทนในประเทศผู้ซื้อ ส่งมอบเอกสาร
การขนส่งสินค้าให้แก่ผู้ซื้อ
- ผู้ซื้อนำเอกสารการขนส่งไปขอรับสินค้า

ผู้ขาย

+
ตัวแลกเปลี่ยน+เอกสารการขนส่งสินค้า

ธนาคารตัวแทน
ในประเทศของผู้ขาย

ธนาคารตัวแทน
ในประเทศของผู้ซื้อ

+
ตัวแลกเปลี่ยน

ผู้ซื้อ

ผู้ซื้อ

1.ชำระเงิน/2.รับรองตัวแลกเงิน⁺

ธนาคารตัวแทน
ในประเทศของผู้ซื้อ

เอกสารขนส่งสินค้า

ผู้ซื้อ

กฎข้อบังคับสำหรับการเรียกเก็บเงิน

- หอการค้านานาชาติ (ICC/International Chamber of Commerce) จัดทำกฎข้อบังคับสำหรับการเรียกเก็บเงิน (Uniform Rules for Collections) ซึ่งนำไปใช้ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2539 (ค.ศ. 1996)
- ธนาคารและผู้ที่เกี่ยวข้องมักจะตกลงปฏิบัติตามกฎข้อบังคับดังกล่าว

เอกสารที่แนบไปพร้อมกับตัวแลกเงิน⁺

- บัญชีสินค้า : เอกสารที่ผู้ขายออกให้แก่ผู้ซื้อเกี่ยวกับการซื้อขายสินค้า โดยระบุสินค้า ปริมาณ และราคา (Invoice)
- ใบตราส่ง (Bill of Lading)
- กรมธรรม์ประกันภัย (Insurance Policy)
- ใบแสดงแหล่งกำเนิดสินค้า (Certificate of Origin)

- ใบสำคัญแสดงการตรวจสินค้า
(Certificate of Inspections)
- ใบกำกับที่กงสุลรับรอง
(Consular Invoice)
- เอกสารอื่นๆ

การเปิดเลตเตอร์ออฟเครดิต (Letter of Credit/ L/C)

- หอการค้านานาชาติ (ICC) จัดทำระเบียบประเพณี และพิธีปฏิบัติเกี่ยวกับเครดิตที่มีเอกสารประกอบ (Uniform Customs and Practice for Documentary Credits/ UCP)
- UCP เป็นกฎเกณฑ์ที่กำหนดเกี่ยวกับการเปิดและการใช้เลตเตอร์ออฟเครดิต จัดทำขึ้นครั้งแรกในปี ค.ศ.1933 (พ.ศ. 2476) และมีการแก้ไขอีกหลายครั้ง

- UCP ฉบับที่แก้ไขครั้งสุดท้ายคือ UCP600 ซึ่งนำไปใช้ตั้งแต่ วันที่ 1 กรกฎาคม ค.ศ.2007 (พ.ศ. 2550)
- ธนาคารในประเทศต่างๆ เกือบทั่วโลกนำไปใช้

L/C คืออะไร

- ข้อตกลงซึ่งธนาคารรับดำเนินการตามคำสั่งของผู้ขอเปิด
ในอันที่จะจ่ายเงินให้ผู้รับประโยชน์หรือตามคำสั่งของผู้รับ
ประโยชน์ เมื่อได้มีการยื่นเอกสารถูกต้องตรงตามข้อตกลงและ
เงื่อนไขที่ได้ระบุไว้

การชำระเงินโดยเช็คเตอร์ออฟเครดิต

- ผู้ขายและผู้ซื้ออยู่คนละประเทศ
- ผู้ซื้อขอให้ธนาคารในประเทศผู้ซื้อ เรียกว่าธนาคารผู้เปิดเครดิต (Issuing Bank) เปิดเช็คเตอร์ออฟเครดิตให้แก่ผู้ขาย
- ธนาคารในประเทศผู้ซื้อ แจ้งไปยังธนาคารตัวแทน (Nominated Bank) ซึ่งอยู่ในประเทศของผู้ขายให้ชำระเงินแก่ผู้ขายเมื่อผู้ขายส่งมอบเอกสารการขนส่งสินค้าตรงตามข้อกำหนดและเงื่อนไขในเครดิต

- ผู้ขายส่งสินค้า และทำตัวแลกเงินพร้อมทั้งแนบเอกสาร
การขนส่งสินค้า ไปยื่นต่อธนาคารตัวแทนในประเทศผู้ขาย
เพื่อขอรับชำระเงิน
- ธนาคารตัวแทนในประเทศผู้ขายตรวจว่าเอกสารดังกล่าว
ถูกต้องแล้วก็จะชำระเงินแก่ผู้ขายแล้วส่งเอกสารดังกล่าว
ไปให้ธนาคารผู้เปิดเครดิตในประเทศผู้ซื้อ

- ธนาคารตัวแทนในประเทศผู้ขายหักบัญชีเงินฝาก
ของธนาคารผู้เปิดเครดิต
- ธนาคารผู้เปิดเครดิต เมื่อได้รับเอกสารดังกล่าวแล้วก็
จะแจ้งให้ผู้ชื้อนำเงินไปชำระค่าสินค้า

ผู้ซื้อ

ธนาคารในประเทศผู้ซื้อ/ธนาคารผู้เปิดเครดิต

L/C

ธนาคารในประเทศผู้ขาย/ธนาคารตัวแทน

ผู้ขายส่งสินค้าแล้ว

เอกสารการขนส่งสินค้า

ธนาคารในประเทศผู้ขาย/ธนาคารตัวแทน

จ่ายเงิน

ผู้ขาย

ธนาคารในประเทศผู้ขาย/ธนาคารตัวแทน

หักบัญชีเงินฝากของธนาคารผู้เปิดเครดิต+
ส่งเอกสารให้ธนาคารผู้เปิดเครดิต

ธนาคารในประเทศผู้ซื้อ/ธนาคารผู้เปิดเครดิต

แจ้งให้ชำระค่าสินค้า

ผู้ซื้อ

ข้อสังเกต

- นอกจากการชำระเงินแล้ว อาจใช้วิธีการรับรองตัวแลกเงิน ซึ่งจะมีการชำระในภายหลังตามกำหนดเวลาก็ได้